

nu seksten Aar ældre Kvinde, opsøger ham. Hun er en normal Natur og en berømt Kunstnerinde, men hun er sin første Kærlighed tro, skønt hun er dybt bedrøvet over Birger og hans Skæbne. Hun bliver hos ham til han dør, og det er de lykkeligste Øjeblikke, han har oplevet, han forsones med Livet, er ikke bange for Døden. Denne hans Livs store Skræk var forsvunden som Dug for Sol.

„Mild og venlig kom Døden, den barmhjertige, den medynksfulde Død, — ikke Knokkelmanden med Dødningshovedet og Leen, men Vennen, Befrieren“.

Hr. Fr. Bajers Forhold til Kvindesagen.

I „Horsens Arbejderblad“ Nr. 246, som er blevet os tilsendt, findes en meget lang Artikel under Titlen „Hr. Bajer som Kvindernes Ridder“. Bladet vil som en hel Mængde andre Blade i Øjeblikket bevise os Kvinder Hr. Bajers Troløshed mod Kvindesagen, idet B. ved Vedtagelsen af den lærde Skoles Lønningslov i Folketinget i Marts ikke holdt paa Kvindernes Ret, men derimod spurgte Ministeren, om ikke det „han“, ligesom i kriminelle Love ogsaa kunde betyde „hun“. Ministeren svarede derpaa et bestemt Nej!

„Horsens Arbejderblad“ siger dertil: „Hvad gjorde saa Hr. Bajer, da han havde faaet klar og utvetydig Besked om, hvor nødvendigt det var, at Kvindernes Ret udtrykkelig blev pointeret i Loven? Stemte han da for at dette skulde ske ved Vedtagelsen af Ændringsforslagene? Nej. — Hr. Bajer sagde alligevel „Stemmer ikke“, og hvad mere er, han stemte til Slut for hele Loven, skønt Ændringen vedrørende Kvindens Ret var udstemt.“

Vi kan naturligvis ikke andet end glæde os over Bladenes Nidkærlighed for Kvindesagen. Det er nemlig ingen ringe Vinding for vor Sag, at hele den radikale Presse i Landet revser en lunken Forkæmper, lige som det absolut maa gøre Kvindesagen Gavn, naar radikale Politikere med Hr. Folketingsmand Jens Busk i Spidsen næsten paa amerikansk Vis vil lynche enhver Ikke-Kvindesagsven ud af deres Kreds, fordi han som Hr. Bajer den 22de Marts har sagt ved et Ændringsforslag om Kvindens Ret, „Stemmer ikke“.

I Sandhed, Kvindesagen har gjort store Fremskridt, siden Hr. Bajer for 20 Aar tilbage første Gang var med til — eller rettere var den eneste Mand her i Landet, der havde Mod og Retfærdighedsfølelse nok til at taale alle Mænds Haan og Modstand baade i Folketinget og ude i Befolkningen for Kvindens Ret som Borger.

Man siger, Kvinderne er trofaste — der er maaske noget i det. — Vi glemmer i alt Fald ikke en Mands 20-Aars trofaste Arbejde i Kvindesagen, fordi han ved et Ændringsforslag efter sin Mening finder det en rigtig Taktik i det Øjeblik at sige „stemmer ikke“. Saa megen Tillid bør vel nok en Vælgerbefolkning have til en Mand, de i en Aarrække har givet deres Stemme, at han handler efter sin bedste Overbevisning; og for Resten — hvilken Politiker har aldrig

gjort et Fejltræk paa Politikens vanskelige Skakbrædt.

Vi føler os ikke kaldede til at træde op som Hr. Bajers Forsvarer. Hans til enhver Tid helt ud noble Færd baade i Folketinget og paa Vælgermøder taler for sig selv. Det kan være, Hr. Bajer ikke forstaar at bruge det grove Skyts, der hedder personlige Ukvemsord, som i vore Dage synes at skulle blive moderne selv imellem intelligente Folk. Det kan være, Hr. Bajer er for beskednen, for personlig hensynsfuld og besidder for megen Finfølelse til at vore Dages Politikere respekterer ham; men vi Kvinder kan forsikre, at vi sætter mere Pris paa en saglig Forhandling med Anerkendelse af Modstandernes ærlige og redelige Hensigter, end at berøve en Mand sit gode Navn og Rygte ved at tillægge ham uædle Grunde, fordi han efter vor Mening gør et Fejltræk i den politiske Taktik.

Mere end 20 Aars trofast Arbejde for vor Sag udslettes ikke ved et „stemmer ikke“, og Hr. Bajer har sikkert oplyste Kvinders Tillid og Taknemmelighed nu som før. Men vi vil bede vore ærede Læsere under alle Omstændigheder selv at danne sig en Mening om de politiske Forhandlinger. Referater i Bladene er baade ufuldstændige og farvede, man bør derfor altid selv læse i Rigsdagstidende om de Spørgsmaal, man ønsker at sætte sig ind i.

For de Damer, som er i Kvindelig Læseforening i København, findes den i Læsesalen. I Provinserne kunde jo Kvindeforeninger eller smaa Kredse blive enige om at holde Rigsdagstidende.

Det er dog bedst at høre med egne Øren og selv se, hvad de ærede Rigsdagsmænd siger paa Tinge.

Charlotte Edgreen,

f. Leffler,

senere Hertuginde Cajanello, er død, 43 Aar gammel. Som en af Nordens største kvindelige Forfattere skylder Kvinderne hende ikke ringe Tak for hendes Indlæg i Kvindesagen. Der kan tvistes om hendes Arbejders mere eller mindre kunstneriske Modenhed; men faa moderne Værker i vore Dage er baarne frem af større Humanisme og gennemtrængte af større Harmen over Uretfærdighed og Samfundsløgne end hendes. Forfatterinden Charlotte Egreens Arbejder vil faa en omfattende Plads i Kvindebevægelsens Historie.

Kønnetts Indflydelse ved Opdragelsen.

Tillæget til „Nationaltidende“ Nr. 5912 indeholdt i Søndagsnummeret den 2. Oktober en Artikel, der ikke bør gaa upaataalt hen, fordi den under Videnskabens Maske forsøgte at stikke Folk Blaar i Øjnene og indpode dem en fuldstændig fejlagtig Anskuelse. Artiklen bar til Overskrift „Kønnetts Indflydelse ved Opdragelsen“, og dens Tendens syntes at være en Arbejden imod den Erkendelse, der i de senere Aar er opstaaet hos den intelligentere Del af Befolkningen, nemlig at det er retfærdigt og rigtigt ogsaa at give sine „Døtre“ en saadan Uddannelse, saa de kan opnaa en Livsstilling, der svarer til deres

Anlæg og Tilhøjeligheder, og ikke, som hidtil, udsætte dem for, naar de staar alene i Verden, at maatte tage til Takke med de underordnede og uslest betalte Stillinger.

For imidlertid at hævde sin Anskuelse og bevise, at Pigeboern har i højeste Grad Skade af at læse og lære mere end at 2 og 2 er 4, tager Forfatteren ikke i Betænkning at benytte sig af den Tro, som Folk har og bør have til Lægernes Autoritet, men han benytter sig af deres Udtalelser paa en saadan Maade, at Folk maa faa et fuldstændig fejlagtigt Begreb om Sagens rette Sammenhæng.

Artiklens Forfatter citerer saaledes en Sindssygelæge, Sir James Crickton Brown, der i „Medical Society of London“ karakteriserer Mændene som *kataboliske*, d. v. s. den, der har mere Viljekraft, Foretagelsesaand, Lidenskab og Energi. Kvinderne som *anaboliske*, d. v. s. den, der er mere receptiv, roligere, kærligere og mere bestandig, — det er jo meget muligt, at det er Sir Browns Opfattelse af Mænds og Kvinders Karakter, men hvor megen eller hvor liden Sandhed der er i en saadan Udtalelse vil jeg lade enhver selv dømme om, jeg tror, at mange fra sin egen Omgangskreds kunde anføre Eksempler paa den modsatte Ordning. For det andet taler „Nationaltidende“ om visse Forandringer i Hjernen, som „Kønnet“ skulde gøre sig skyldig i, det er vist bedst aldeles ikke at komme ind paa det Emne, da det maa bero paa en fuldstændig Misforstaaelse hos Artiklens Forfatter, og for det tredje citerer han Sir Browns Udtalelser, i Følge hvilke han efter Undersøgelse af en 15. Pige-skoler fandt, at af 187 Elever led 137 af Hovedpine, 37 var nærsynede og 4 havde St. Veitsdans, det maa ganske vist have været en særlig uheldig Skole, der kun havde 9 raske Elever af 187, men derfra at slutte, at Læsning er særlig skadelig for Pigeboern, er endnu uheldigere og synes at blotte en fuldstændig Mangel paa Evne til at finde og bedømme en Tings Aarsager. Jeg skal derfor tillade mig at komme med nogle Oplysninger om, hvad „Drachmann og Hertel“ skriver om Sundhedstilstanden hos skole-søgende Børn. Sygeligheden blandt Børn (af begge Køn) tiltager fra deres første Skoleaar og lige til Pubertetsalderen (Overgangsalderen). Procentantallet af Syge er for Drengenes Vedkommende 19 pCt. i 6 Aars Alderen, stiger saa jævnt, til det i 10 Aars Alderen naar 30 pCt., i 17 Aars Alderen 34 pCt. For Pigerne Vedkommende er Procentantallet betydelig større, stiger endogsaa i 13 Aars Alderen til 51 pCt., men, som det ses, er Sygeligheden for begge Køn størst lige før og under Puberteten, og da denne indtræder hurtigere og før hos Pigerne end hos Drengene, tager den selvfølgelig mere paa Kræfterne end der, hvor den gaar langsomt for sig. At Sygeligheden er saa stor hos Pigerne, maa ogsaa søges i deres svagere Konstitution, og — i Skolelivets skadelige Indflydelse, den man for Drengenes Vedkommende har søgt at bøde paa ved Gymnastik, men som for Pigerne Vedkommende er bleven forøget ved Mangel paa Viden fra Forældres og Læreres Side, idet de endog ud over den Tid, der tilbringes i Skolen og ved Lektürelæsning, lader Barnet beskæftige sig ved *stillesiddende* Arbejde, hvad der er i højeste Grad skadeligt for Helbredet, idet Blodcirkulationen hæmmes, mens enkelte